

Streektaal op de pabo: Welke rol heeft streektaal op de pabo bij NHL Stenden in Emmen?



university of
applied sciences





Voorstellen

- Jordi Jager
- Coevorden
- Lectoraat Meertaligheid & Geletterdheid NHL Stenden Hogeschool
- Europese Talen & Culturen (Taalkunde & Duits)
- MA Meertaligheid
- Minderheidstalen (Nedersaksisch)

Lectoraat Meertaligheid en Geletterdheid



Drie onderzoekslijnen:

- Didactiek van meertaligheid
- Dialogische meertalige interactie
- Tegengaan laaggeletterdheid bij risicoleerlingen

Veel praktijkgericht onderzoek.



Verwachting?

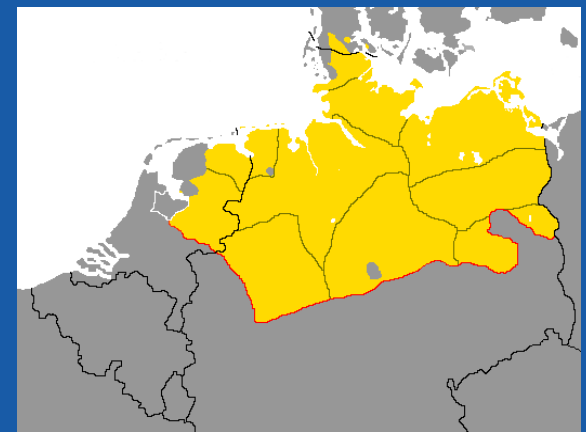


Programma voor vandaag

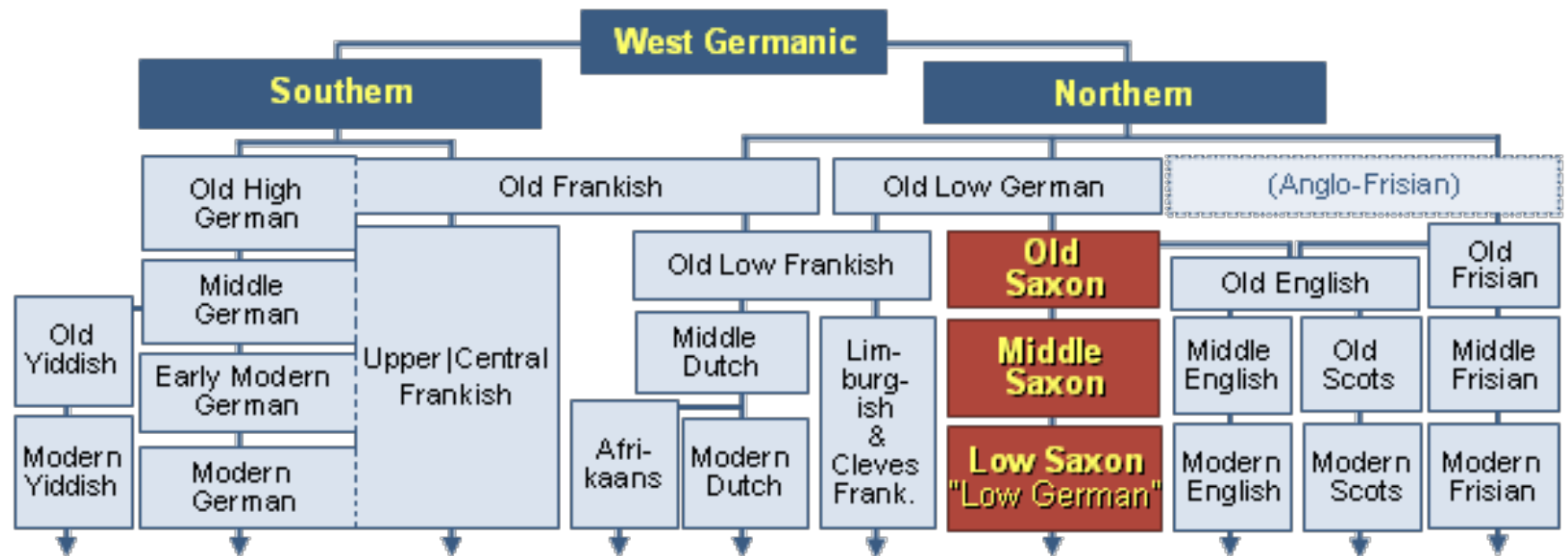
- 1) Achtergrond Nedersaksisch
- 2) Staat van het Nedersaksisch
- 3) (Streek)taalbeleid in het NL Onderwijs, wat kan en wat mag?
- 4) Wat gebeurt er al in het onderwijs?
- 5) Streektaal op de pabo Emmen & DBE Onderwijs
- 6) Samenvatting



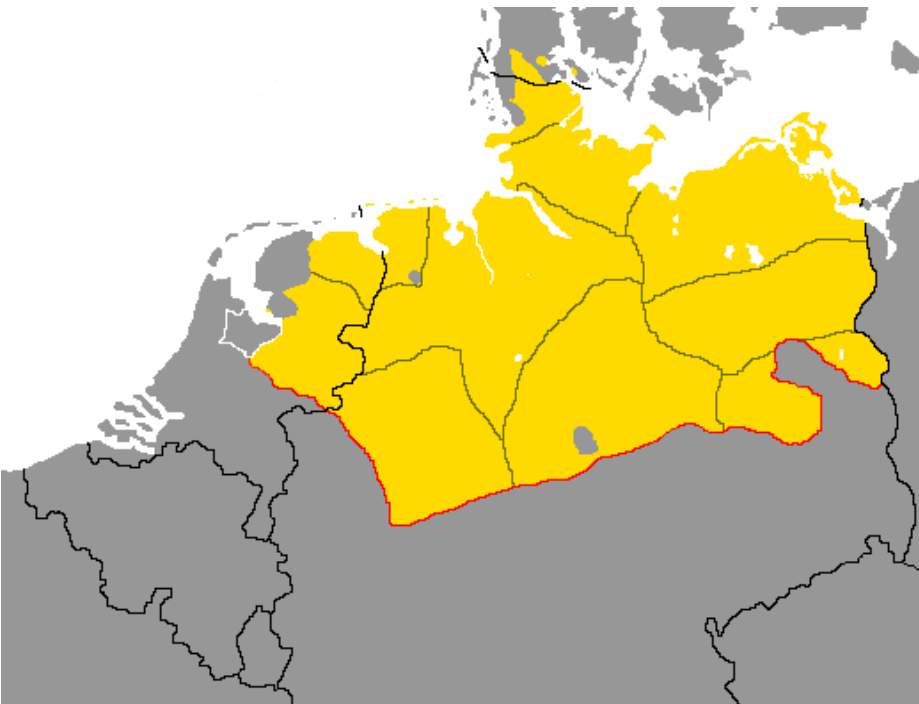
1. Een stukje Nedersaksische taalgeschiedenis



West-Germaanse Taalstamboom



Taal van?



2.

De staat van het Nedersaksisch



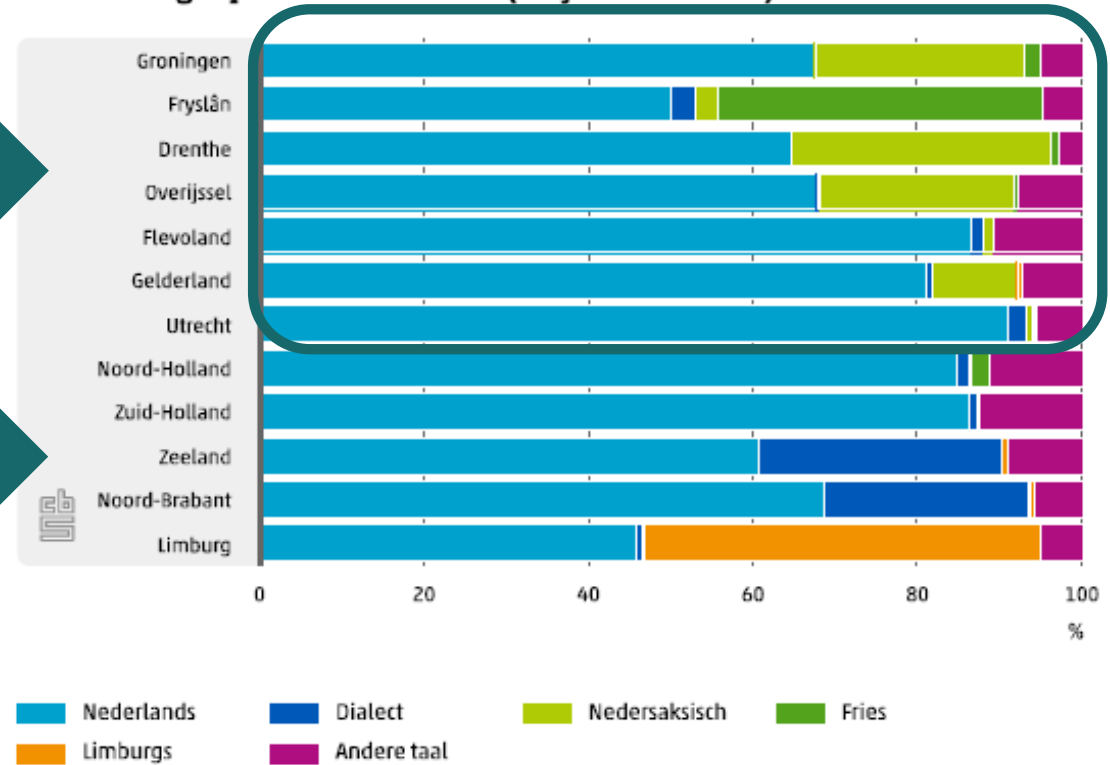
Streektalenvitaliteit

Onderzoek van Schmeets en Cornips (2021) over het gebruik van streektalen (meting 2019)

In minder dan een kwart van de Nedersaksische huishoudens is het Nedersaksisch nog de meest gesproken taal

Dit is lager dan het aantal streeктаalsprekende huishoudens in Limburg en Friesland

2.1 Meest gesproken taal thuis (15 jaar of ouder)



Streektaalenvitaliteit

Onderzoek van Driessen (2012) over het gebruik van streektalen (1995-2011)

Steeds minder gesproken tussen ouders maar speelt nog een rol in de communicatie

Wordt bijna niet meer door ouders overgedragen op hun kinderen (amper door de kinderen gebruikt)

	1995	2001	2011
	34	24	15
	7	5	1
	8	6	2
	7	5	1
	6	5	1

Driessen, G. (2012). Ontwikkelingen in het gebruik van Fries, streektalen en dialecten in de periode 1995-2011 p. 3. ITS, Radboud Universiteit Nijmegen.

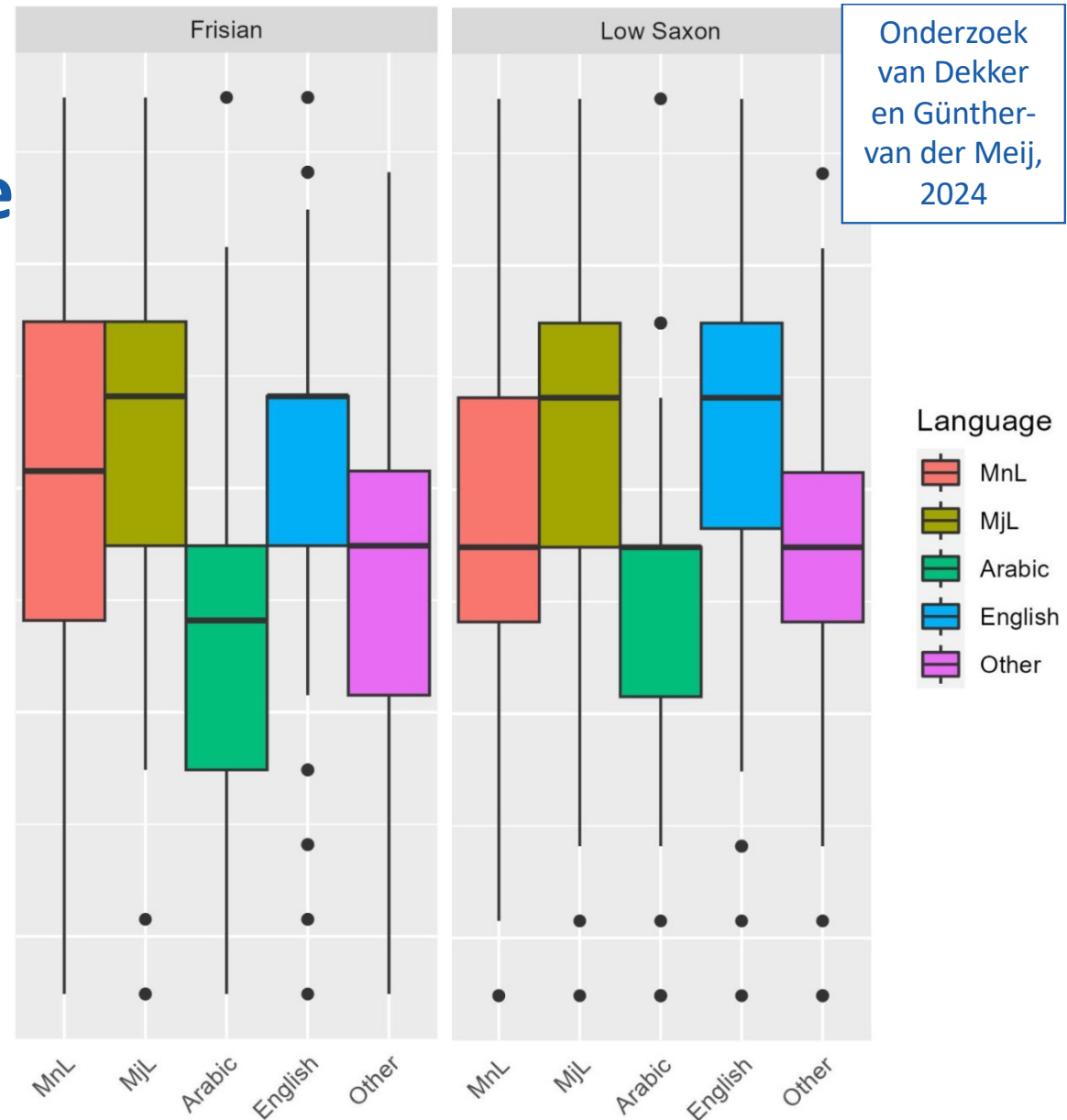
UNESCO- wereldatlas van bedreigde talen



Streektalen worden nauwelijks meer overgebracht tussen generaties.
Maar: ouders spreken de taal vaak nog wel dus dit kan nog 'hersteld' worden.

Taalattitude van leerlinge

- Gemeten via stellingen die gingen over of een sprekerstatus (**slim**), taalstatus (**belangrijk**) en sprekersolidariteit (**aardig**)
- 110 Drentse leerlinge, 93 Friese leerlinge
- Engels scoort hoger dan regionale taal, Arabisch en anders
- Het spreken van de regionale taal heeft een aanzienlijke invloed op de houding ten opzichte van de regionale taal



Geef de streektaal door!

“Heel lang werd het kinderen ook verboden om met de streektaal te spreken. De oudere generaties zullen zich dat waarschijnlijk nog wel herinneren op school. Dat mocht niet, want je moest allemaal beschaafd spreken.”

Hoogleraar Germaanse Taalkunde Arjen Versloot in De Nieuws BV (7 mei 2021)

“Mijn ouders hebben me geen Gronings geleerd. We spraken ABN. Op familie-feestjes met ooms en tantes, opa's en oma's praat iedereen Gronings. Het voelt nu net alsof ik er niet bij hoor.”

Pabo-student



Illustratie: Jelle van Gosliga

Strijd vóór (onderwijs in) het Nedersaksisch: 'Die taal is thuis'



Nee, 'plat' is niet minder waard. Docenten uit de regio zetten zich steeds meer in voor onderwijs in en over het Nedersaksisch. De Stentor schoof aan bij een les op een basisschool in Genemuiden. Boodschap 1: Nedersaksisch leren is goed voor je (hersenen)!

Bram Benthem
Genemuiden

Of de leerlingen haar verstaan, wil Albertha Bloemhoff graag weten. Die vraag is niet retorisch. Ze steit 'n namelijck in 'haar' Stellingwerfs aan groep 8 van basisschool De Vogelaar uit Genemuiden. Hef-tig geknik, vingers in de lucht. „Mijn opa en oma spreken Gaele-munigen, het lijkt wel op elkaar.“ „Mijn vader spreekt het nog wel met zijn vader.“ Bloemhoff kijkt samen met Jordí Jager en Jannie Bakker goed-keurend toe. „Met Jordí hebben we

ook het Drents in de klas, Jannie Bakker spreekt het Gaelemunigen. We gaan aan de slag“, begint ze met het bekende 'kwiv'. Kieken wat 't word. Jannie Bakker - veelschrijver, in vielerlei opzicht actief voor het Gaelemunigen en betrokken bij de Stichting Vrienden van Oud Genemuiden - neemt het onderdeel taalkwis voor haar rekening. Leerlingen moeten raden wat bij-voorbeeld 'Zie is zo vlugge as dekke stroop in januari' ('Ze is ontzettend traag') betekent. Of het 'ja' is vannacht naar Skokkeland ewest' ('Hij heeft vannacht in zijn bed geplaat'). Er is behoorlijk wat herkenning.

▲ Enthousiasme bij leerlingen van De Vogelaar als ze een liedje in hun eigen streektaal instude- ren. Staand links Jordí Jager, stand rechts Jannie Bakker.

FOTOPRODUKTIER

Bakker vindt dat groep 8 van juf Alice, omringd door geschiedenis-tijdlijnen en een tekening van Winnie-the-Pooh-personage Tei-gerje, 'een heel goede klas is'. „Wat is een pink, behalve 'de vinger'? „Oja, klinkt het in koor, als ze uit-legt dat het een dier is dat nog geen koe is, maar ook geen kalf meer. De kinderen willen graag nog meer raden. „Het is een en-thousiaste strijd“, merkt ze op.

Praktisch en gevoel
Het enthousiasme wordt er niet minder op als Jordí Jager het seri-euze deel vertelt. Het belangrij-ke: de fabel aanpakken dat Nedersaksisch 'slecht' zou zijn. Of in elk geval 'minder' dan het Neder-lands.

„Vroeger werd er wel eens ge-zegd: 'Als je dat spreekt, vind je nooit een baan'. Wij willen graag dat ouders het (weer) met hun kinderen gaan praten. We weten dat het spreken van een tweede taal juist goed is. Je hersenen gaan beter werken. Daar heb je op an-dere gebieden ook weer profijt

van. Het staat het Nederlands niet in de weg.“

Maar het gaat ook om gevoel. „Het is een echte taal. Je kunt er-aan horen waar je vandaan komt, het is thuis.“ Bloemhoff valt hem bij. „Het is de taal van hier, je maakt opa en oma en jezelf blij.“ Dat lijken de kinderen uit groep 8 wel door te hebben. Ze wisselen moeiteloos tussen ademloos luis-teren en vol overtuiging de vinger in de lucht schieten om bij Bakker te raden welk fruit iemand plukt als hij 'brummets' plukt of welke vogel uit het nest gevallen is als het om een 'zwaelfliefen' gaat.

Zingen
Na geknustel aan een eigen meer-talig kwartet- of memoryspel, zin-gen ze eerst in het Gaelemunigen nog de jarige Sophie toe en vervolg-ens het speciaal door Bakker ver-taalde (en oorspronkelijk door Martijne Lubbers geschreven) liedje 'Zaeg maer uj'. „Hoeveel coupletten zullen we doen?“ vraagt Bloemhoff. „Achtieni!“ roept leerling Jasper.

“ We weten dat het spreken van een tweede taal juist goed is. Je hersenen gaan beter werken ”
- Jordí Jager

NIEUWS TWENTE ONDERWIJS & EDUCATIE

Deze club trakteert scholen op gratis streektaalposters en lessen Twents: 'Het is een levende taal'



Aflevering #159

Bekijken op YouTube

het eerste exemplaar overnamog... enkele liedjes in het Drents. Het boek is uitgegeven door het Nieuw van de... foto: Bram Benthem

2.3 Low Saxon

2.3.1 Compliance of the Netherlands with its undertakings under the European Charter Regional or Minority Languages concerning the protection and promotion of Low Saxon

Symbols used to mark changes in the evaluation compared to the previous monitoring cycle: ↗ improvement ↘ deterioration = no char

The Committee of Experts considers the undertaking*:						
Article	Undertakings of the Netherlands concerning Low Saxon ⁶³	fulfilled	partly fulfilled			
				formally	not fulfil	no conc
Part II of the Charter						
<i>(Undertakings which the state must apply to all regional or minority languages within its territory)</i>						
Art. 7 – Objectives and principles						
7.1.a	recognition of Low Saxon as an expression of cultural wealth	=				
7.1.b	ensure that existing or new administrative divisions do not constitute an obstacle to the promotion of Low Saxon	=				
7.1.c	resolute action to promote Low Saxon	=				
7.1.d	facilitation and/or encouragement of the use of Low Saxon, in speech and writing, in public life (education, judicial authorities, administrative authorities and public services, media, cultural activities and facilities, economic and social life, transfrontier exchanges) and private life	=				
7.1.e	• maintenance and development of links, in the fields covered by this Charter, between groups in the State using Low Saxon • establishment of cultural relations with other linguistic groups	=				
7.1.f	provision of forms and means for the teaching and study of Low Saxon at all appropriate stages			↗		
7.1.g	provision of facilities enabling (also adult) non-speakers of Low Saxon to learn it	=				
7.1.h	promotion of study and research on Low Saxon at universities or equivalent institutions	=				
7.1.i	promotion of transnational exchanges, in the fields covered by this Charter, for the benefit of Low Saxon	=				
7.2	eliminate any unjustified distinction, exclusion, restriction or preference relating to the use of Low Saxon	=				
7.3	• promote mutual understanding between all the linguistic groups of the country • promote the inclusion of respect, understanding and tolerance in relation to Low Saxon among the objectives of education and training		↗			

175. **Article 7.1.f** is not fulfilled. The use of Low Saxon at preschool level depends on private initiatives and is not structured. At primary and secondary education level, Low Saxon is not part of the curriculum and is practically non-existent. **Article 7.3** is partly fulfilled because there are not enough awareness-raising

Newsroom

The Netherlands should strengthen the use of Frisian, Limburgish and Low Saxon, and support Romanes and Yiddish

[Deutsch](#) [Español](#) [Français](#) [Italiano](#)

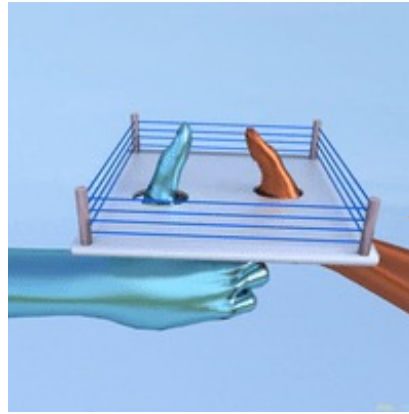
EUROPEAN CHARTER FOR REGIONAL OR MINORITY LANGUAGES | STRASBOURG | 8 FEBRUARY 2023



Adopted on 18 November 2022

Controverse

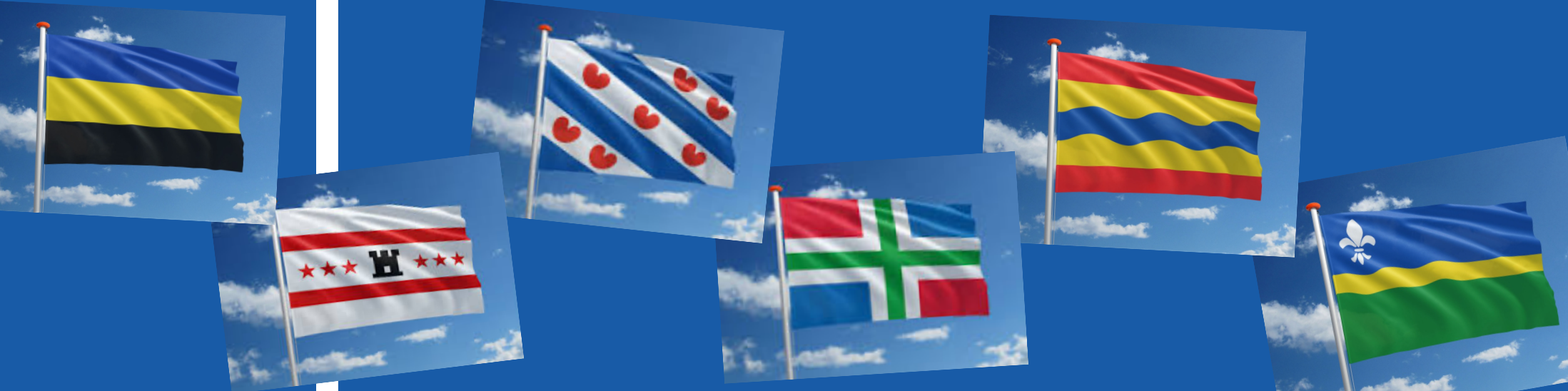
Wij moeten onze
streektafen
koesteren



Streektafen zijn
minder waard in
het onderwijs

3.

(Streek)taalbeleid in het
Nederlands onderwijs – Wat
mag en wat kan er?



Streektaalbeleid in het onderwijs

Wet op het po (Artikel 8, lid 3) en wet op het vo (Artikel 17):

Het onderwijs:

- a** gaat er mede van uit dat leerlingen opgroeien in een pluriforme samenleving,
- b** is mede gericht op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie, en
- c** is er mede op gericht dat leerlingen kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten.

(Wettenbank, 2020a, 2020b)

Wet op het po (Artikel 9, lid 3):

Het onderwijs wordt gegeven in het Nederlands. Daar waar naast de Nederlandse taal, de Friese taal of een streektaal in levend gebruik is, kan de Friese taal of de streektaal mede als voertaal bij het onderwijs worden gebruikt.

Voor de opvang in en de aansluiting bij het Nederlandse onderwijs van leerlingen met een niet-Nederlandse culturele achtergrond kan de taal van het land van oorsprong mede als voertaal bij het onderwijs worden gebruikt, overeenkomstig een door het bevoegd gezag vastgestelde gedragscode. (Wettenbank, 2020a)

Kerdoel Taal – Talige identiteit

Kerdoel 14	Talige identiteit
Doelzin	De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan je identiteiten.
Het gaat hierbij om	<ul style="list-style-type: none">• verkennen van het eigen talige repertoire in de volle breedte: talen en taalvariëteiten, gebaren, lichaamstaal;• experimenteren met het eigen talige repertoire om zich bewust te worden van het effect, in relatie tot publiek, doel en context;• reflecteren op hoe je overkomt op anderen op basis van keuzes in je eigen talige repertoire;• waarderen van het eigen talige repertoire.
Te denken valt aan	<ul style="list-style-type: none">• maken van een taalpaspoort;• uitproberen van verschillende lichaamshoudingen bij een presentatie voor publiek en het voeren van een gesprek over het effect ervan;• gebruiken van talenkennis bij het leren van nieuwe woorden in het Standaardnederlands en andere talen;• praten over ervaringen over een in een andere taal of taalvariëteit gevoerd gesprek.

Kerdoel Taal - Taalvariatie

Kerdoel 15 Taalvariatie

Doelzin De leerling beschouwt het bestaan en gebruik van verschillende talen en taalvariëteiten in relatie tot het Nederlands

Het gaat hierbij om

- beschouwen van de meest voorkomende taalvariëteiten van het Nederlands: school- en vaktaal, groeps- en streektalen;
- verkennen van de contexten waarin verschillende talen en taalvariëteiten worden gebruikt;
- verkennen van oordelen over verschillende talen en taalvariëteiten;
- verkennen van overeenkomsten en verschillen tussen het Nederlands en andere talen en taalvariëteiten op klank-, woord- en zinsniveau.

Te denken valt aan

- bespreken van de keuze voor een taal of taalvariëteit door een influencer;
- een rol spelen in een rollenspel of toneelstuk waarbij je een passende taal of taalvariëteit kiest voor jouw rol.

Streektaalonderwijs in het Nedersaksisch gebied

Uitdagingen

- Informeel gebruikt als omgangstaal
- Niet onderdeel van het curriculum
- Te weinig (onderwijs)materiaal
- Negatieve attitudes



Insteek

- Taalverlies tegengaan
- Ontwikkelen lesmateriaal en kerndoelen
- Onderdeel van cultuur en identiteit
- Positieve houding ontwikkelen



4. Wat gebeurt er al in het onderwijs?

Rol van onderwijs voor taalbehoud

- **“Attitudes en ideologieën zijn de sleutel tot het behouden of verdwijnen van talen.** Negatieve attitudes worden vaak door sprekers geïnternaliseerd en een taal wordt gestigmatiseerd” (Sallabank 2012: 104).
- Het verhogen van het aantal sprekers kan plaatsvinden op twee manieren:
 - Het verbeteren van de taalvaardigheid en zorgen voor nieuwe sprekers, in het algemeen door taalonderwijs (*acquisition planning*)
 - Ervoor zorgen dat mensen de taal willen spreken (*prestige planning*)

Language is a dialect
that has its
own army and
navy

~ Max Weinreich ~



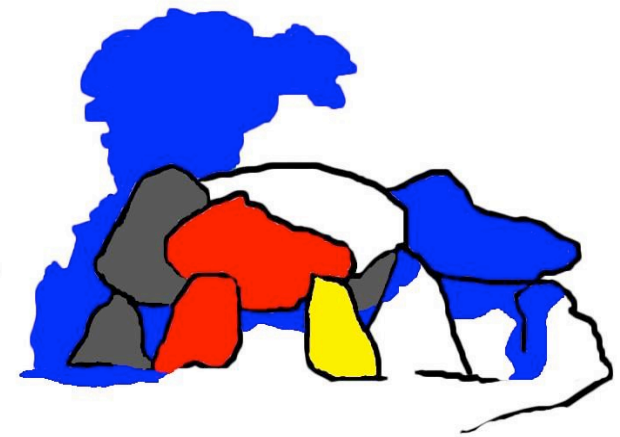
Standardisatie?

VERSTERKING DRENTS EN DUIITS IN HET BASISONDERWIJS (2019-2023)

Doelen:

- Bevorderen van waardering en bewustzijn van streektaal;
- Verbeteren van de Drentse (receptieve) taalvaardigheden van leerlingen en studenten;
- Vergroten van de kennis en vaardigheden van leerkrachten met betrekking tot het lesgeven van het Drents.

HUUS VAN DE
TAL
provincie Drenthe



Hier kom ik weg



Drentse wo

Ik vun de sommen hiel
stoer.

- a. gemakkelijk
- b. moeilijk**
- c. leuk

Wat was die man
hellig toen e mij weer zag.

- a. Blij
- b. Woedend**
- c. Gelukkig

Ik breng evenpies de klompen
hen hoes.

- a. Mijn klompen zijn kapot.
- b. Ik ga nieuwe schoenen
kopen.
- c. Ik ga naar huis.**



NHL
STENDEN
hogeschool

DRENTSE WOORDENQUIZ

Categorie	Keuzes
Titel	Drentse woordenquiz – Drentse woordenquiz – Drents word quiz
Doelstelling	De leerlingen maken door het spelen van een quiz kennis met Drentse woorden, uitdrukkingen en zinsconstructies.
Doel(en)	Midden- en bovenbouw Taal(en) algemeen Nederlands (Taal)
Doelgroep	gemeen
Context	De talen in de omgeving van de wereld (Taal en zinsbouw)
Doelgroep	Wijking
Doelgroep	ren aan de ze gehoord mit dat ze en verdeel groepjes.
Doelgroep	laat deze zien d om hun goede antwoord. woord zijn al, of hebben ze dit van de verschillende van de quiz een winnaar

Drents via videolessen



Lectoraat Meertaligheid en Geletterdheid

HOME

VIDEO'S

PLAYLISTS

KANALEN

OVER



Uploads



Lesactiviteit meertalig liedje

6 weergaven • 2 maanden geleden



Lesactiviteit vertelmand

Geen weergaven •
2 maanden geleden



Lesactiviteit talenquiz

Geen weergaven •
2 maanden geleden



Lesactiviteit taalportret

4 weergaven • 2 maanden geleden



Lesactiviteit lichaamsdelen

6 weergaven • 2 maanden geleden



Zeg Maar Hoi



Zeg maar hoi met je hand
Zwaai je hand heen en weer
Zeg maar hoi met je hand
Zwaai je hand heen en weer
Zeg maar hoi
Met je hand
Zwaai je hand heen en weer



Zeg maar hoi met je hand
Zwaai je hand heen en weer
Zeg maar hoi met je hand
Zwaai je hand heen en weer
Zeg maar hoi
Met je hand
Zwaai je hand heen en weer



Drents integratie

taol

Nederlands (Dutch) ▾

0:00 | 0:40

Dit zijn **Fenna** en **Bart**. Fenna is geboren en getogen in **Drenthe**, maar Bart is pas enige tijd geleden vanuit **Utrecht** naar **Drenthe** verhuisd. Toen hij verhuisde, kwamen hij en Fenna bij elkaar in de klas. Fenna en Bart werden vrienden en kunnen zo goed met elkaar opschieten dat ze **meer over elkaar en over het Drents te weten willen komen**.

Op school werken ze in de klas samen aan twee thema's, waarbij naast Nederlandse taal ook af en toe Drentstalige opdrachten gemaakt moeten worden. Je zult in de komende weken de wereld van Fenna en Bart betreden en behandelt twee onderwerpen waarin Fenna's moedertaal, het Drents, soms ook een rol speelt. Fenna en Bart nemen je mee op een tweetalige reis.

Digitaal Thema - "Graan" 2. Graansoorten in Drenthe 2.3. Waaruit bestaat een graanplant eigenlijk? 2.3.2. Drentse begrippen naar de graanplant slepen 2.3.2. Drentse begrippen naar de graanplant slepen

2.3.2. Drentse begrippen naar de graanplant slepen

Digi+ Jordi Jager Digi+ Drents

Digitaal Thema - "Graan" 2. Graansoorten in Drenthe 2.3. Waaruit bestaat een graanplant eigenlijk? 2.3.5. Plantendelen en hun taken verbinden 2.3.5. Plantendelen en hun taken verbinden

2.3.5. Plantendelen en hun taken verbinden

Opgave 6: Hieronder bint goenende dielen van de graanplant en heur taken deur elkaar husseld. Gebruik de moes en verbind de verscheidene Nederlandse dielen van de plaant (links) met de juiste taak (rechts) in het Drents. A) T' niet zeker weten, bekiek dan nog eens de tekst van opgave 1.

<input type="checkbox"/> de stengelknopen	<input type="checkbox"/> Is neudig veur 't ontstaon van neije graonplaanten
<input type="checkbox"/> de wortel	<input type="checkbox"/> Brengt de plaant dichter bij 't zunnelicht
<input type="checkbox"/> de stengel	<input type="checkbox"/> Gef een schaduw op de grond en zorgt d'rveur dat aandere plaanten gien kans kriegt.
<input type="checkbox"/> de bladeren	<input type="checkbox"/> Gef de graonplaant stabiliteit
<input type="checkbox"/> de korrel	<input type="checkbox"/> Zorgt d'rveur dat de plaant stevig in de grond stiet en dat 'e water opnemen kan.

Concept opslaan Inleveren

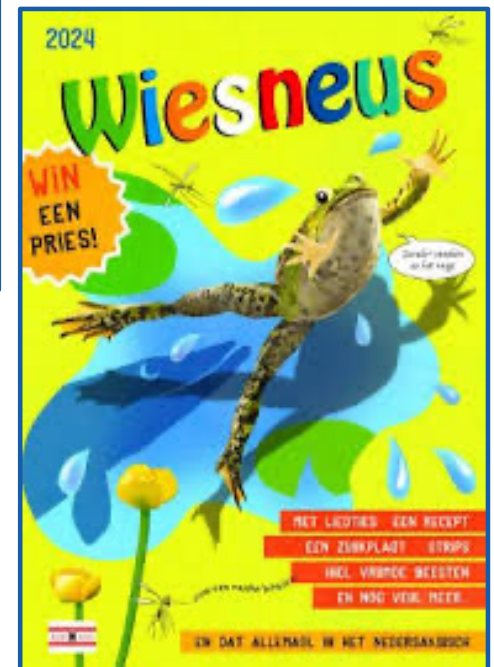
wortels stengelknopen stengel blaodties aor

Materiaal van de streektaalinstellingen

Van Old noar Jong

Hallo Wietse! Hoe goed is jouw Gronings?
Speel alle levels om erachter te komen!

- Luisteren**
0 van de 12 levels gespeeld
- Lezen**
0 van de 12 levels gespeeld
- Schrijven**
0 van de 8 levels gespeeld



Streektaal

<https://wiesneus.nl>


WIESNEUS
6-12 JAAR

Opdrachten V


WIESNEUS
1-6 JAAR

- Prentenboeken
- Verhaalties
- Gedichties
- Liedties
- Spellegies

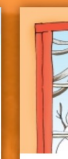
← Terug **Wat**



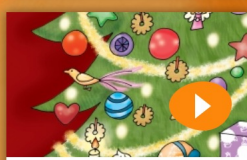
Het Jaor Deur - Op De Slee




Het Jaor Deur - Op De Slee - VIDEO




He



Het Jaor Deur - Daor Kiek Ik Aal Jaor Weer Naor Oet - VIDEO



Het Jaor Deur - Daor Kiek Ik Aal Jaor Weer Naor Oet - VIDEO



H Si

Kiek hier ^



164m 19
Huiswerk
2 18-10af

Wij gaat verhoezzen, maar ik weet niet moarten
Wij gaat verhoezzen naar een plek da's niet las
Naor Los Angeles of naor Amoen?
Ik moet verhoezzen met mien pap en man



eDenD: Dren



1.5. Delen van een vogel

Aan de slag!

Natuur - Vogels (Drents en Duits) > 1. Wat weet

A vertical sidebar with a colorful illustration of a birdhouse and a tree branch. It contains several play button icons and a group of people icon, indicating interactive content.

← Welke veug

Inhoudsopgave

- 1.4. Woorden oefenen
- 1.5. Delen van een vogel**
- 1.6. Wij praten over vogels
- 1.7. Hoe gebruik je de woorden i...
- 1.8. Zelf zinnen bedenken
- 1.4. Woorden oefenen OUD

Onderdelen:

- 1. Welke vogels ke
- 2. Which birds do
- 3. Welke veugels k**
- 4. Welche Vögel k

Onderdelen

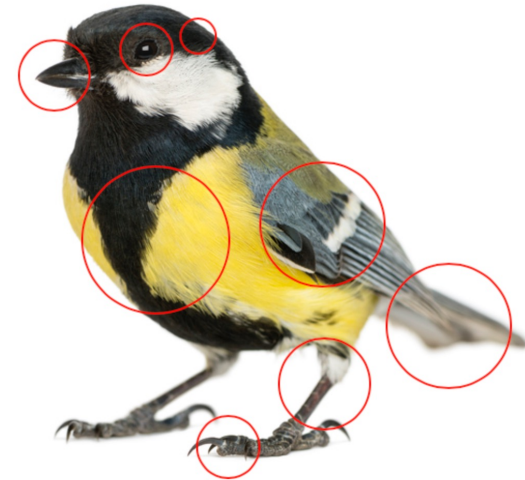
- 1. Delen van een vogel
- 2. The parts of the bird
- 3. Dielen van een veugel**
- 4. Die Körperteile eines Vogels ✓

Dielen van een veugel



In tweitalen:

1. Kiek goed naor de onderdielen van het iemenpikkertie.
2. Luster hoe ze of klinkt aj met de moes op de rondties klinkt.
3. Herhaal de woorden zo goed meugelk hardop.



Taalportretten

LES ACTIVITEIT

Met deze activiteit worden leerlingen (en leerkracht) zich de klas en van de talen die in de omgeving van de leerlinge het benoemen van talen die de leerlingen spreken en in hu die met een kleur een plek te geven in een silhouet, wordt concept 'taal' gestimuleerd.



Stellingenspel

LES ACTIVITEIT

In deze opdracht bespreken leerlingen Drentse stellingen mening moeten formuleren en Drentse woordenschat no



Tel Mee in Mijn Taal

LES ACTIVITEIT

In deze opdracht zijn de leerlingen ambassadeur van hun e elkaar tellen in hun eigen taal. Dit zorgt voor kennis over t voor begrip/respect voor elkaars taal.



Roodkapje

LES ACTIVITEIT

De leerlingen maken kennis met het Gronings door middel van het sprookje van Roodkapje en verschillende activiteiten die hiermee te maken hebben.



OVER ONS ▾

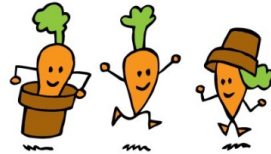
NIEUWS

NEDERSAKSISCH ▾

LESMATERIAAL ▾

CURSUS

CONTACT



plat veur potwottels



Bie Opa

Een verhaal in het Gronings geschikt voor basisschoolleerlingen van groep 1&2 over Jampie die bij opa op bezoek gaat.

- Variant:** Gronings
- Type:** Lesplan, Verhaal, Audio
- Niveau:** Primair onderwijs
- Bouw:** Onderbouw
- Klunderloa

Gronings



Stellingwarver gediches over dieren

Inclusief lesplan. Bij het behandelen van dit verwerkingsmateriaal kan gebruik gemaakt worden van het vierdelige 'Stellingwarfs Woordeboek'. Elke s...

- Variant:** Stellingwerfs
- Type:** Lesplan, Verhaal
- Niveau:** Primair onderwijs
- Bouw:** Bovenbouw
- Stellingwerf Heemkunde



Vier gedichten over de jaargetijden

Vier gedichten in het Stellingwarfs over de jaargetijden. Voorjaar, zomer, herfst en winter; het zijn deze vier jaargetijden die een jaar in vier d...

- Variant:** Stellingwerfs
- Type:** Verhaal
- Niveau:** Primair onderwijs
- Bouw:** Bovenbouw
- Stellingwerf Heemkunde

BEKIJK LESMATERIAAL

5. Drents op de pabo & DBE onderwijs bij NHL Stenden



Drents op de Pabo



Opzet Drentse colleges

- Taalhouding t.o.v. het Drents
- Geschiedenis en geografie van het Drents als onderdeel van het Nedersaksisch
- Taalvarianten van het Drents
- Spelling en grammatica
- Mondelinge taal versus schrijftaal
- Het belang van de thuistaal voor de ontwikkeling van kinderen

Daarnaast konden studenten kiezen voor één van de Drentse DBE-opdrachten, bijv. het ontwerpen van een Drentse lessenserie.

Nameting over opbrengst van de Drentse colleges:

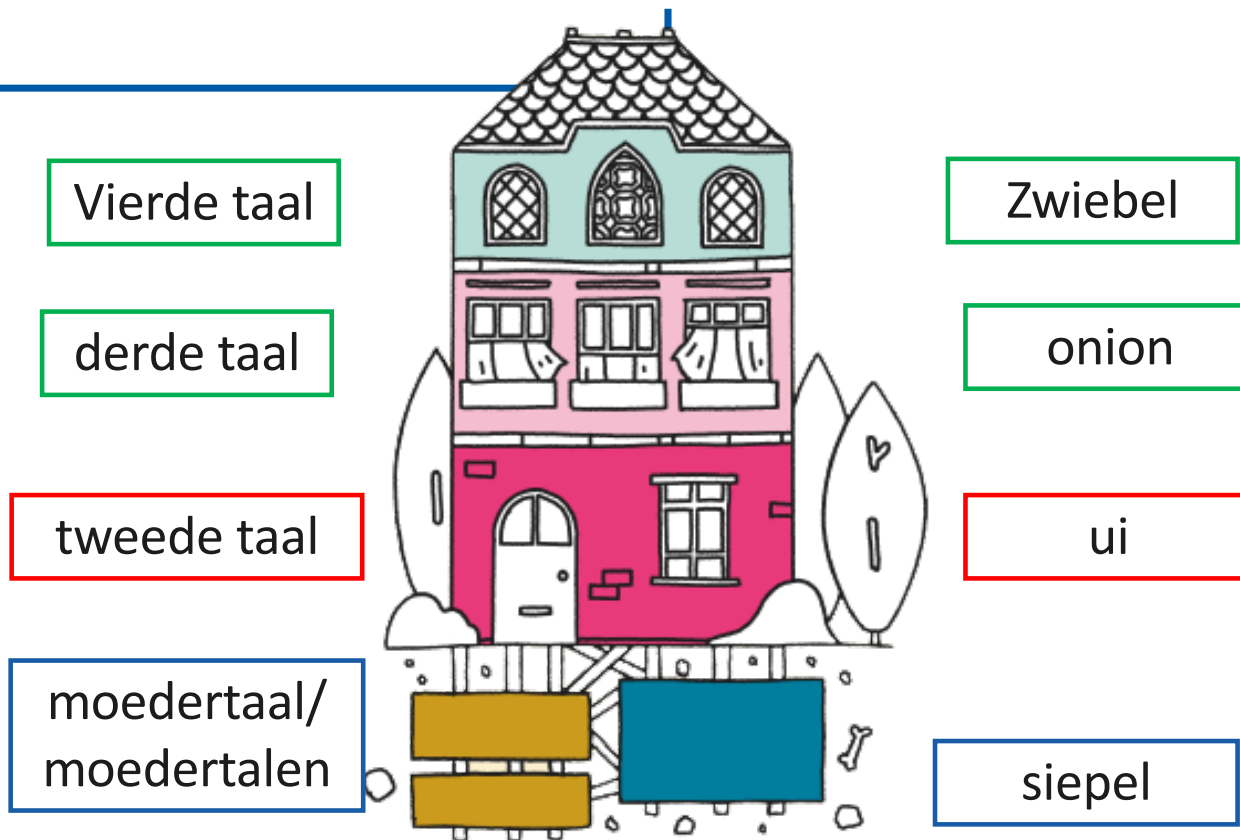
- Studenten werden zich meer bewust van het belang van Drents
- Studenten kregen meer inzicht in de relatie tussen Nederlands en Nedersaksisch
- Studenten hadden minder vooroordelen t.o.v. streektaal

“Goed dat er aandacht is voor de Drentse taal in het onderwijs.”

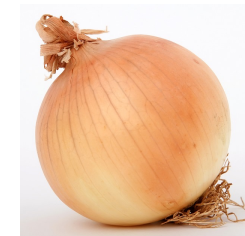
“Mooi dat we aangemoedigd worden Drents voor te lezen.”

“Veel duidelijk informatie over het Drents en het leren van spreken van Drents.”

Inspiratiecolleges - Talen en een huis



Zie ook de Klokhuis aflevering over tweetaligheid: <https://www.hetklokhuis.nl/tv-uitzending/4768/tweetaligheid>



Design Based Education (DBE) bij NHL Stenden

<https://www.nhlstenden.com/studeren-bij-nhl-stenden/over-ons-onderwijssysteem>

Uitgangspunten DBE

- **Leren door te doen:** van praktijkervaringen a.d.h.v. 'reallife vraagstukken' waarin iteratief ontwerpen centraal staat
- **Leren van en met elkaar:** a.d.h.v. leergemeenschap met studenten, docenten en werkveld waarin verschillende rollen zijn
- **Persoonlijke leerroute:** aandacht voor persoonlijke en professionele ontwikkeling en eigen talenten ontdekken d.m.v. coaching en feedback
- **Grenzen verleggen:** d.m.v. samenwerking en stages ontwikkel je internationale en interculturele competenties

Daarom kies je voor DBE:

- ✓ Ga je vanaf het begin aan de slag met actuele vraagstukken uit de praktijk
- ✓ Werk je in ateliers samen met studenten, docenten en opdrachtgevers uit werkveld
- ✓ Is er ruimte voor experimenteren, het maken van prototypes en creativiteit
- ✓ Ontdek je waar jouw talenten liggen en geef je invulling aan je eigen leerproces
- ✓ Verleg je je grenzen o.a. via ons uitgebreide internationale partnernetwerk

“DBE draagt bij aan de vorming van de student als onderzoekende, kritische, innovatieve en reflectieve professional, die over de grenzen van de eigen discipline (kan) samenwerken.” (NHL Stenden, 2019)

DBE bij lerarenopleiding Nederlands



Opbouw programma

- Jaar 1, 2 en 3 (propedeutische fase en hoofdfases A en B):
 - modules om vakkennis te vergroten
 - ateliers die op het leraarschap en het lesgeven zijn gericht
 - werken aan persoonlijke professionele ontwikkeling (PPO)
- Jaar 4 (afstudeerfase):
 - gericht op zelfstandig lesgeven en onderzoek doen

Ateliers

- Beeld van de les Nederlands/Fries (5EC)
- Beeld van de leerling (5EC)
- Mijn beste les Nederlands/Fries (5EC)
- Project Diversiteit & Burgerschap (5EC)
- Multidisciplinair werken (5EC)
- Mijn beste lessen Nederlands/Fries (taalontwikkeland lesgeven) (5EC)

DBE bij de Pabo



Opbouw programma

- Jaar 1 (propedeutische fase):
 - modules vakkennis te vergroten
 - kennismaken leergebieden
- Jaar 2 en 3 (hoofdfase): bestaande uit 4 leergebieden met daarin:
 - modules om vakkennis te vergroten
 - ateliers die op het leraarschap en het lesgeven zijn gericht behorende bij leergebieden
 - werken aan persoonlijke professionele ontwikkeling (PPO)
- Jaar 4 (afstudeerfase):
 - gericht op zelfstandig lesgeven en onderzoek doen

Leergebieden

- Taal & Identiteit
- Kunst & Cultuur
- Mens, Maatschappij & Burgerschap
- Mens, Natuur & Technologie

Werkwijze ateliers

1. Onderzoek de vraag uit de praktijk: wat speelt er in de praktijk? Lees erover, praat er met anderen over.
2. Bepaal de vraag op basis van kennis: pak de theorie erbij en verdiep je in het thema.
3. Genereer ideeën: verzamel info en bespreek dit samen, brainstormen.
4. Maak een ontwerp: je maakt een product of advies
5. En pas het toe.
6. Onderzoek het effect: onderzoek de werking van je product door toepassing of gebruikers en experts te vragen
7. Maak een verbeterslag na verdere verdieping.



Voc

VOORBEELDEN ANDERE REALLIFE VRAAGSTUKKEN

Buur- en streektaal in de onder- of bovenbouw

Andere talen als hefboom voor het Nederlands

Digitale lesmethoden in buur- en streektaal

Samenwerking leesconsulent en leerkracht (dBos)

Praat Mar Toaniel

(Thuis)Taal in Beeld

Inspirerend Meertalig Onderwijs

Wereldse alfabetten

Het jaar rond in het Gronings

Aan de slag met inclusieve kinder- en jeugdliteratuur

Wereldburgerschap en NT2

Ontwikkelen lessenserie 'onderling overleg' tussen kleuters

Ontwikkelen thematische spelverhalen tbv ontluikend schrijfgedrag

Samen in strijd tegen laaggeletterdheid

Inbedden online meertalige leeromgevingen

Taalonderwijs integreren in Duurzaam Ontwerpend Leren

Opdracht Ate

Meertaligheid

In iedere klas
leerlingen spr
onderzoek is
in de klas, als
docent spreel
die moederta
identiteit. Ma
zou je kunner
wel verstaan,

Er is veel liter
uitgewerkte v
zijn dat jullie

WAT?

Je gaat een o
Je schrijft er e

e talen.....

Leergebied Taal & Identiteit

DBE: praktijkonderzoek naar meertaligheid en regiotalen (6EC)

DBE ateliers – Onderzoek naar:

- Jouw eigen talige identiteit
- De talige identiteiten in jouw stageklas
- Beleid van en ervaringen op jouw stageschool m.b.t. talige diversiteit (interview directeur)

En de eindopdracht:

- Meertalig onderwijsarrangement ontwerpen, uitvoeren en presenteren

Themadagen

- Themadag Duits
- Themadag Drents (Kerstviering)

Ondersteunende colleges

- Muziek (o.a. voorbereiding kerstviering)
- Drents
- Duits
- Overige T&I-colleges (o.a. NT2, meertaligheid)



Ervaringen studenten meertaligheid – wat hebben ze geleerd?

Het hele concept van het spreken van een andere taal (Fries, Arabisch) in jouw eigen Nederlandse les, dat dit leerprestaties kan verbeteren bij leerlingen/ze begrijpen het beter.

Ik heb nu een breder zicht op omgaan met diversiteit.

Het heeft me een nieuw perspectief gegeven over meertaligheid in het onderwijs en ik heb met mensen buiten mijn klas samengewerkt.

Ik heb geleerd dat er zoveel manieren zijn om met meertaligheid om te gaan, manieren die vaak vergeten worden. Zelfs met het geven van een taal als Engels is er altijd een manier om die meertaligheid te integreren.

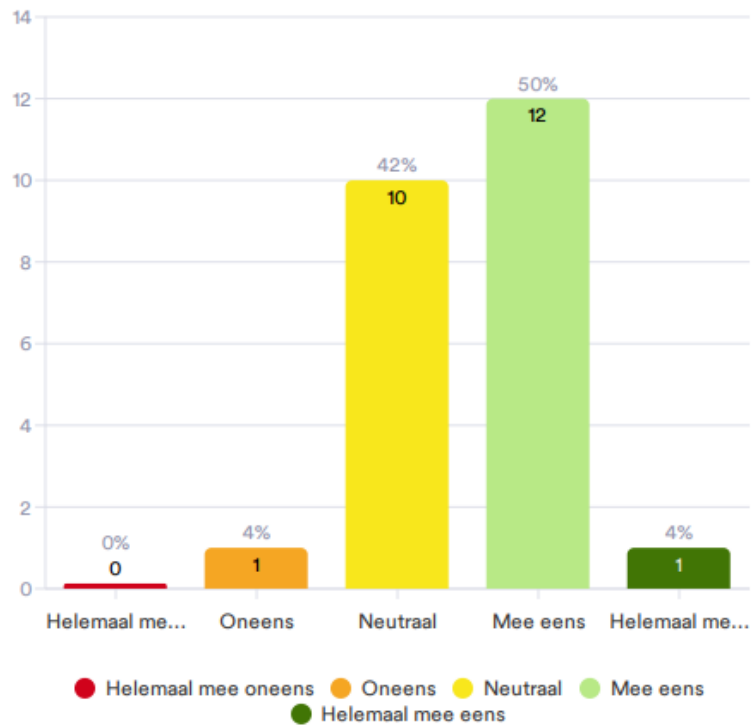
Om je aan te passen aan anderen en dus ook je lessen en lesmateriaal

Veel feedback waardoor je steeds een beter product kon afleveren.

Course Evaluation regiotalen Drents 2023

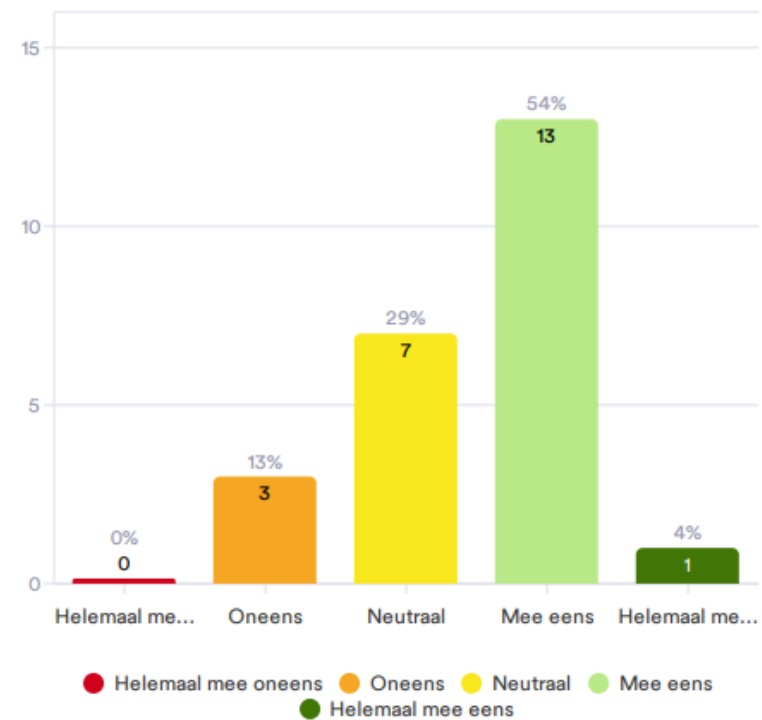
Drents - Ik ben me bewust van het belang van Drents

24 Responses



Drents - Ik heb inzicht in hoe ik Drents in de klas in kan zetten

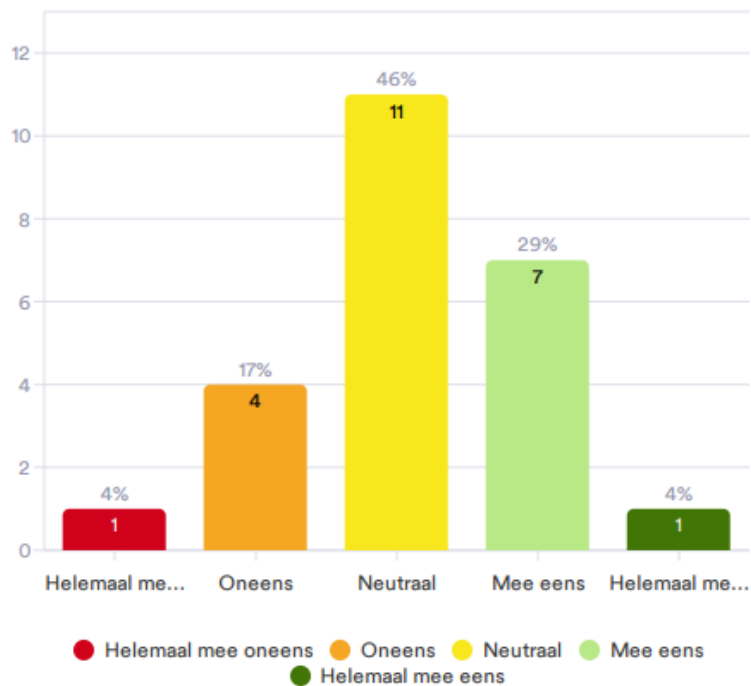
24 Responses



Course Evaluation regiotalen Drents 2023

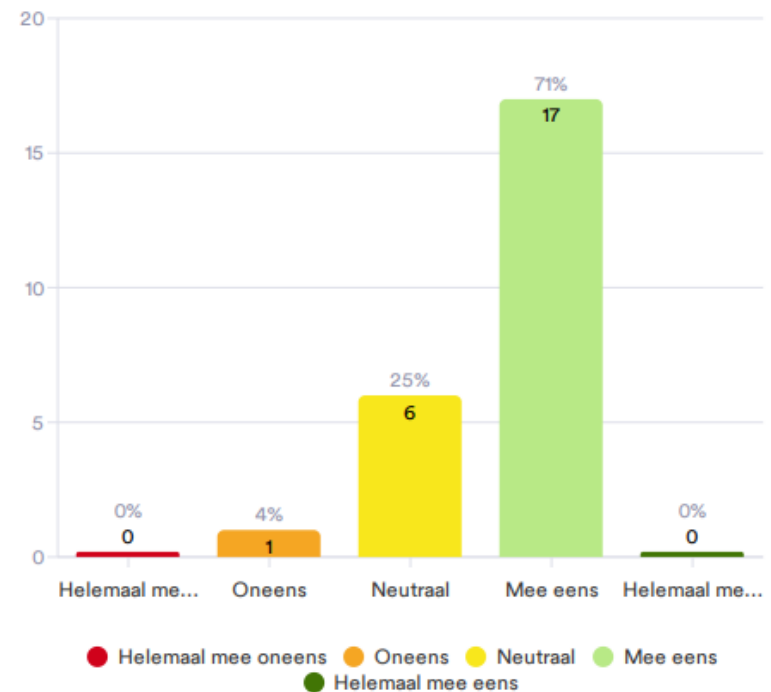
Drents - Ik heb minder vooroordelen tegenover het Drents dan voor de cursus.

24 Responses



Drents - Ik heb inzicht gekregen in het verschil en de overeenkomsten tussen het Nederlands en het Nedersaksisch

24 Responses



6. Samenvatting



Samenvatting



- Op de Pabo in Emmen krijgen studenten al vroeg (1^e / 2^e leerjaar) inspiratiecolleges meertaligheid, waar **Drents** al wordt benoemd
- In leerjaar 3, het zogenaamde leergebied 'Taal & Identiteit' is **structurele inbedding** gerealiseerd binnen het Pabo curriculum.
- Met een **open en positieve attitude** richting niet alleen streektaal, maar meertaligheid in het algemeen, hopen wij van binnenuit een verschil te kunnen maken door de leerkracht van morgen uit te rusten met **kennis, handvatten en enthousiasme** over de taal die in hun regio een rol speelt.

Bedankt voor uw aandacht!

jordi.jager@nhlstenden.com

